

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2021
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΣΤΟΡΙΑ**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

α. Κλήριγκ: Μέθοδος διακανονισμού που κυριάρχησε προοδευτικά στο εξωτερικό εμπόριο κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης που ξέσπασε το 1932. Οι διεθνείς συναλλαγές δεν γίνονταν, δηλαδή, με βάση το μετατρέψιμο συνάλλαγμα αλλά με βάση διακρατικές συμφωνίες που κοστολογούσαν τα προς ανταλλαγή προϊόντα και φρόντιζαν να ισοσκελίσουν την αξία των εισαγωγών με την αντίστοιχη των εξαγωγών, στο πλαίσιο ειδικών λογαριασμών. Για μια χώρα, όπως η Ελλάδα, όπου οι συναλλαγές με το εξωτερικό ήταν έντονα ελλειμματικές, η διαδικασία αυτή, πέρα από τα αρνητικά, είχε και θετικά στοιχεία.

β. Αγροτική μεταρρύθμιση: Κατά τον 19^ο αιώνα και με την έκρηξη της Βιομηχανικής Επανάστασης, καθώς η κατοχή γης έπαυε προοδευτικά να είναι πηγή εξουσίας και κοινωνικού – ταξικού- κύρους, άνοιξαν οι δρόμοι για την αγροτική μεταρρύθμιση. Την κατάργηση δηλαδή των μεγάλων ιδιοκτησιών και την κατάτμηση των αξιοποιήσιμων εδαφών σε μικρές παραγωγικές μονάδες, οικογενειακού χαρακτήρα, που ανταποκρίνονταν καλύτερα στις νέες παραγωγικές και κοινωνικές συνθήκες

γ. Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής (1923): Οι ανταλλάξιμοι, σύμφωνα με τη σύμβαση ανταλλαγής της Λοζάνης θα διευκολύνονταν στη μετακίνησή τους από τη Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής. Με βάση το άρθρο 11 της Σύμβασης της Λοζάνης ιδρύθηκε η Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής με έδρα την Κωνσταντινούπολη. Την αποτελούσαν έντεκα μέλη (τέσσερις Έλληνες, τέσσερις Τούρκοι και τρία μέλη-πολίτες ουδέτερων κατά τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο κρατών) με αρμοδιότητα τον καθορισμό του τρόπου μετανάστευσης των πληθυσμών και της εκτίμησης της ακίνητης περιουσίας των ανταλλαξιμών.(σελ. 152)

Προαιρετικά οι μαθητές μπορούν να γράψουν και από άλλα χωρία του βιβλίου: Στην ελληνοτουρκική Σύμβαση που υπογράφηκε στις 30 Ιανουαρίου 1923 προβλεπόταν ότι οι

ανταλλάξιμοι θα διευκολύνονταν στη μετακίνησή τους από τη Μικτή Επιτροπή (σελ. 150). Φρόντισε το 1924 και 1925 για τη μεταφορά στην Ελλάδα 200.000 Ελλήνων που είχαν παραμείνει στην Καππαδοκία και γενικότερα στην κεντρική και Νότια Μικρά Ασία (σελ. 146). Ανέλαβε το έργο εκτίμησης των εκατέρωθεν περιουσιών που εγκαταλείφθηκαν σύμφωνα με τη σχετική ρύθμιση της Σύμβασης ανταλλαγής των πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας.(σελ. 162)

ΘΕΜΑ Α2

α-Λ, β- Λ, γ-Σ, δ- Σ, ε- Λ

ΘΕΜΑ Β1

Η νέα γενιά ασκούσε ...εγκαταλείπει τη χώρα, σελ. 76

ΘΕΜΑ Β2

Το ραλλικό κόμμα ήταν ... οικονομική ανάπτυξη, σελ. 92

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Γνώσεις βιβλίου: Στη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα... αντικαταστάθηκαν από ατμόπλοια, σελ. 21

Ανάλυση κειμένου: Η πορεία αυτή με τις έντονες αυξομειώσεις επιβεβαιώνεται από τον πίνακα που παρατίθεται στο έργο του Γ. Β. Δερτιλή «Ιστορία του Ελληνικού κράτους 1830- 1920». Συγκεκριμένα, ο ιστορικός καταγράφει 1.525 ιστιοφόρα για το έτος 1855 και 1.254 για το έτος 1858 ενώ ο ελληνικός στόλος εξακολουθεί να μη διαθέτει ατμόπλοια. Για την ανάπτυξη αυτή στοιχία αντλούνται και από το έργο του Κώστα Κωστή ο οποίος εκτιμά ότι η ελληνική ναυτιλία ανασυγκροτήθηκε κατά την περίοδο 1830-1860 με αρωγό την τεχνογνωσία, τα κεφάλαια και την εμπειρία, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο κείμενο («Κατά την περίοδο... διαθέτει»). Είναι εντυπωσιακή, μάλιστα, η πληροφορία ότι το 1870, τα πλοία που διέσχίζαν τον Ατλαντικό είχαν ναυπηγηθεί στα ελληνικά λιμάνια (1870 – ποντοπόρα - νησιά και τα λιμάνια του Αιγαίου και του Ιονίου). Σε αυτό το κλίμα ανάπτυξης τη σφραγίδα τους θα δώσουν οι Χιώτες επιχειρηματίες («χιώτικη φάση»), όπως ο Ράλλης και άλλοι, οι οποίοι κατόρθωσαν να επεκτείνουν τις επιχειρήσεις τους και σε άλλους τομείς, όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό («Η πρώτη... δραστηριότητες.»).

Γνώσεις βιβλίου: «Το ίδιο χρονικό... ελληνικές θάλασσες.», σελ. 21

Γνώσεις βιβλίου: «Οι πρωτοβουλίες... ελληνικής ατμοπλοΐας.», σελ. 22

Ανάλυση κειμένου: Το δειλό ξεκίνημα της ελληνικής ναυτιλίας να εισέλθει στη εποχή του ατμόπλοιου αποτυπώνεται και στον πίνακα καθώς το 1874 η Ελλάδα διαθέτει 20 ατμόπλοια και 1.518 ιστιοφόρα τα οποία αυξήθηκαν σε σχέση με το 1858. Στη συνέχεια βέβαια και κατά το έτος 1887 ο ελληνικός στόλος διαθέτει 82 ατμόπλοια και 859 ιστιοφόρα – η κάμψη στα ιστιοφόρα είναι πια πραγματικότητα.

Γνώσεις βιβλίου: «Η παρουσία της ... το ποτάμι.», σελ. 22

Ανάλυση κειμένου: Τα στοιχεία του πίνακα επιβεβαιώνουν την ιστορική αφήγηση καθώς το 1896 τα ατμόπλοια στον ελληνικό χώρο είναι 127 ενώ τα ιστιοφόρα μόλις 718. Η ανάπτυξη αυτή για τα ατμόπλοια θα συνεχιστεί και έτσι, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα, το 1914 υπάρχουν 407 ατμόπλοια έναντι 78 ιστιοφόρων.

Γνώσεις βιβλίου: «Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος ... μια νέα αρχή.», σελ.22.

ΘΕΜΑ Δ1

Γνώσεις βιβλίου: Η Σύμβαση ανταλλαγής των πληθυσμών... σε απόγνωση, μεγάλωνε.», σελ. 160

Ανάλυση κειμένου: Αυτή η κατάσταση σχετικά με τη δυσφορία των προσφύγων για την καθυστέρηση στις αποζημιώσεις επιβεβαιώνεται και στο κείμενο του Κ. Κωστή από το έργο του «Ο πλούτος της Ελλάδας: Η ελληνική οικονομία από τους Βαλκανικούς πολέμους μέχρι σήμερα» στο οποίο αναφέρεται ότι οι πιέσεις για την άμεση πληρωμή των αποζημιώσεων γίνονται εντονότερες καθώς επίκεινται εκλογές στις οποίες οι Φιλελεύθεροι επιδιώκουν να ενισχυθούν. («Οι οριστικές εκτιμήσεις... εκλογές του 1926.»).

Γνώσεις βιβλίου: «Έτσι, υιοθετήθηκε η λύση... την προκαταβολή αυτή.», σελ.160

Ανάλυση κειμένου: Ο Κ. Κωστής συμπληρώνει την ιστορική αφήγηση υπογραμμίζοντας την πρωτοβουλία στελέχους των Φιλελευθέρων, του Εμ. Τσουδερού, να προτείνει προσωρινή αποζημίωση προκειμένου να κατευναστεί η δυσφορία των προσφύγων Συγκεκριμένα, το στέλεχος των Φιλελευθέρων πρότεινε ομολογίες με κρατική εγγύηση και την εκποίηση των μουσουλμανικών κτημάτων («Ο Εμμανουήλ Τσουδερός, στέλεχος... να αποσβεσθεί το δάνειο.»). Μάλιστα, ο ρόλος της Εθνικής Τράπεζας, όπως επισημαίνεται και στο κείμενο του Κ. Κωστή, είναι σημαντικός καθώς αναλαμβάνει τη διαχείριση του τρόπου καταβολής των αποζημιώσεων («Εθνική Τράπεζα-να χορηγήσει αποζημιώσεις»). Σε ό, τι αφορά στις αποζημιώσεις, ο σχεδιασμός της Εθνικής Τράπεζας προέβλεπε ότι θα καλύπτονταν από τα χρήματα που θα απέφερε η πώληση των

μουσουλμανικών κτημάτων αλλά και όποιο άλλο εισόδημα μπορούσε να προκύψει από αυτά («από το προϊόν... τα ακίνητα αυτά»). Για την επίτευξη της διαδικασίας της παραχωρήθηκε το δικαίωμα έκδοσης ανώνυμων ομολογιών καλύπτοντας τα $\frac{3}{4}$ της αξίας των ακινήτων ενώ και η ίδια προχώρησε μετέπειτα σε έκδοση δανείων («Προκειμένου δε... στην Εθνική Τράπεζα»). Κατά τον ιστορικό η παροχή αποζημιώσεων εξυπηρετούσε τα εκλογικά σχέδια των Φιλελευθέρων («ανακούφιση των βενιζελικών») αλλά ανακούφισε και τους πρόσφυγες, καθώς η Εθνική Τράπεζα προχώρησε σε άλλα δύο δάνεια για τους πρόσφυγες («ακολούθησαν άλλα δύο»).

Γνώσεις βιβλίου: «Η προσωρινή εκτίμηση... από την τουρκική πλευρά.», σελ.160-161